

CIVILEK NYELV

Önszabályozó lehet a politikai korrektség

• 2021. január 11., 10:21

HIRDETÉS

A politikai korrektség (PC) mozgalma az európaiól nagyon eltérő és távoli, amerikai kulturális környezetből nőtt ki magát, ezért van az, hogy sokak számára nehéz vele azonosulni – hangzott el azon az online beszélgetésen, amelyen magyarországi nyelvész és politológus járta körül többek között a PC kettős megítélését, a „verbális higiénia” társadalmi jelentőségét.

• Fotó: Pixabay.com

A nyelvhasználat és a politika kölcsönhatásáról, a „verbális higiénia” társadalmi jelentőségéről, a szólásszabadság hatáiról és a politikai korrektség (PC) kettős megítéléséről szóló, online vitaestet rendezett a magyarországi Eötvös Csoport. A felmerülő témákat és álláspontokat Barát Erzsébet nyelvész, a Szegedi Tudományegyetem oktatója és Pál Gábor politológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának oktatója elemezte.

A nyelv is alakítja a valóságot

gyűlöletbeszéd ellentéte, azaz inkluzív megnevezések használata. Arra a kérdésre, hogy miért osztja meg ennyire a magyar közvéleményt a politikai korrektség, Pál Gábor a jelenség amerikai eredetét hozta fel magyarázatként. Elmondása szerint a PC-mozgalom egy,

HIRDETÉS

a miénktől nagyon eltérő és távoli kulturális környezetben nőtte ki magát, ami miatt sokaknak nehéz vele azonosulni. Többek között, emiatt alakult ki vele szemben egyfajta társadalmi ellenállás is.

Mint elhangzott, negatív megítélése ellenére a PC mégis olyan fogalom, jelenség, amivel szükséges foglalkozni. Jelentősége annak tudható be, hogy a beszéd, főként a nyilvános megszólalások társadalmi és politikai következményeket vonnak maguk után. A nyelv nemcsak leírja, hanem alakítja is valóságot, például a különböző társadalmi csoportok identitását és annak széles körű megítélését. Ilyen értelemben tehát a politikai korrektség elvei az egyenlő közéleti viszonyok kialakítására törekszenek.

Barát Erzsébet felhívta a figyelmet arra, hogy

a szavak jelentése szorosan összefügg a kontextussal, amiben elhangzanak, valamint a közlés szándékával és hangnemével is.

A nyelvész kitért olyan sajátos esetekre is, amikor nem számít stigmatizálásnak vagy diszkriminációnak adott kifejezések használata. Példaként az ironizálást és a szó szerinti idézést hozta fel. Természetesen arról is szó esett, hogy miért lehet akár ideológiai terrorként is értelmezni a politikai korrektséget. Pál Gábor elmondása szerint ez akkor történik meg, ha a fogalmat tévesen a cenzúrával azonosítjuk. A politológus verbális higiéniként definiálta a politikai korrektséget, ami a verbális agresszió, a „szavakkal történő verés” elkerülését jelenti, és civilizáltabb kommunikációt eredményez.

A szabad megnyilvánulás határai

A vitaest alatt többször felmerült a kérdés, hogy a politikai korrektség paraméterei korlátozzák-e a szólásszabadságot, a szabad véleménynyilvánítást. A szakértők a PC-t egyfajta önszabályozásként határozták meg, ami azt javasolja az embereknek, hogy mielőtt „beszólnának”, bántó megjegyzéseket tennének egy személyre vagy társadalmi csoportra, gondolkodjanak el azon, hogy egyáltalán érdemes-e megszólalniuk. Többek közt arra a konklúzióra jutottak,

a szabad megnyilvánulások addig mehetnek el, amíg mások méltósága nem sérül.

A beszélgetés résztvevői szerint sokaknak magával a „politikai korrektség” kifejezéssel van problémájuk, nem magával a fogalom jelentésével. A szó a mások iránt érzett és kimutatott empátiát, illetve tiszteletet jelenti, ami az emberek alapvető egymáshoz való viszonyulási módja kellene hogy legyen. „Az egyenlő bánásmód pedig mindenkinek jár nemzetiségétől, rassztól, nemtől, ideológiai meggyőződéstől függetlenül” – hangzott el a beszélgetésen.